

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра господарського права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНКУРЕНТНЕ ПРАВО»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Конкурентне право» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 27 с.

Розробник:

Тетяна ШВИДКА,

докторка юридичних наук, доцентка

доцентка кафедри господарського права

Затверджено на засіданні кафедри господарського права
(протокол № 1 від 1 вересня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри господарського права
(протокол № 1 від 30 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Дмитро ЗАДИХАЙЛО, доктор юридичних наук,
професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	11
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	12
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	14
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	15
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	16
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	16

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Конкурентне право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 3	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2021-2022	Рік підготовки: 2021-2022
		1-2 семестр	1-2 семестр
Загальна кількість годин - 120	Рівень освіти – другий (магістерський)	Лекції	Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		20 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи знань про правове регулювання відносин у сфері захисту економічної конкуренції та захисту від недобросовісної конкуренції, антимонопольно-конкурентної політики держави та основних положень щодо завдань та компетенції Антимонопольного комітету України. Курс навчальної дисципліни передбачає вироблення основних умінь і навичок застосування конкурентного законодавства, активізацію аналітичної діяльності студентів,

проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування теоретичних знань у сфері конкурентного права, та раціонального використання матеріальних та процесуальних норм законодавства про захист економічної конкуренції
- опанування знаннями щодо організаційно-правових заходів антимонопольного регулювання та захисту економічної конкуренції;
- оволодіння знаннями щодо системи антимонопольних органів, їх завдань, повноважень та принципів діяльності;
- придбання навичок правильно кваліфікувати правопорушення в сфері захисту економічної конкуренції та недобросовісної конкуренції
- набуття умінь аналізувати правову літературу з конкурентного права;
- оволодіння практичними навичками щодо правильного застосування процесуальних норм законодавства про захист економічної конкуренції;
- опанування навичками щодо складання документів для антимонопольних органів;
- вміння здійснювати пошук та критичний аналіз матеріалів правозастосовної діяльності при вирішенні конкретних практичних завдань.

Пререквізити: господарське право, теорія права

Кореквізити: Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці, приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати знання та розуміння предметної галузі і професії , та фундаментальних знань щодо правового забезпечення економічної конкуренції в Україні
-------	---

РН-2.	Демонструвати знання та розуміння основних теоретичних та практичних проблем конкурентного права;
РН-3.	Демонструвати здатність застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань з конкурентного права.
РН-4	Демонструвати здатність вільно орієнтуватися в системі актів конкурентного законодавства для відшукування правових норм, що врегульовують певні конкурентні відносини.
РН-5	Демонструвати навички збору і аналізу інформації з проблематики конкурентного права з національних і міжнародних джерел.
РН-6	Розкривати зміст, аналізувати та узагальнювати практику застосування конкурентного законодавства
РН-7	Демонструвати уміння застосовувати правові знання з конкурентного права для оцінки поведінки суб'єктів господарювання на предмет правопорушення і приймати обґрунтовані рішення щодо реалізації норм конкурентного законодавства у практичній діяльності.
РН-8	Демонструвати навички давати юридичний аналіз конкретних складів правопорушень законодавства про захист економічної конкуренції та в сфері недобросовісної конкуренції.
РН-9	Демонструвати уміння роз'яснення законодавчих, виконавчих, судових та інших органів у процесі застосування норм конкурентного законодавства;
РН-10	Демонструвати уміння виявляти позитивні і негативні риси монополістичних структур в умовах закритого і відкритого ринку
РН-11	Демонструвати уміння розв'язувати складні задачі і проблеми діяльності АМКУ в процесі розслідування правопорушень, використовуючи креативні методи розслідування

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
- ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.
- ЗК1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно- правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузлями) юридичної діяльності.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем України на усвідомлення сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Правові засади регулювання конкурентних відносин

Поняття економічної конкуренції та її роль у сфері господарювання.

Предмет і завдання навчального курсу “Правий захист економічної конкуренції”. Види конкуренції. Учасники відносин у сфері економічної конкуренції. Поняття конкурентного права, його місце у системі права. Функції конкуренції, конкурентного права, конкурентної політики держави. Предмет і метод конкурентного права. Конституція України як правовий базис регулювання відносин в сфері захисту економічної конкуренції. Міжнародні акти, як джерело конкурентного права.

Історія становлення та розвитку конкурентного права іноземних країн.

Становлення антимонопольного законодавства в США. Закон Шермана, Закон

Клейтона та подальший розвиток американської моделі антитрестівського регулювання. Становлення антимонопольного права Великої Британії, Австралії, Нової Зеландії. Становлення антимонопольного регулювання в Японії, Китайській Народній Республіці, Південній Кореї та ОАЕ. Становлення антимонопольного регулювання в європейських країнах. Антимонопольна політика Європейського Союзу. Особливості американської, європейської та азіатської моделі конкурентного законодавства.

Конкурентне законодавство України. Особливість формування конкурентного законодавства України. Еволюція конкурентного законодавства. Сьогоднішній стан конкурентного законодавства України. Загальна характеристика першого етапу формування антимонопольного законодавства та програми демонополізації економіки та розвитку конкуренції. Основні напрями конкурентної політики початку 2000х років. Становлення і формування другого етапу становлення конкурентного законодавства. Загальна характеристика Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Зміни в конкурентному законодавстві із прийняттям Закону України «Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі» та його вплив на розвиток конкурентного законодавства. Прийняття «Угоди про асоціацію між Україною та ЄС» та її вплив на стан конкурентного законодавства. Зміни в конкурентному законодавстві щодо регулювання публічних закупівель. Зміни у конкурентному законодавстві із прийняттям Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Значення постанов вищих судових органів у застосуванні антимонопольно-конкурентного законодавства України. Програма розвитку конкуренції на 2014-2024 роки. Проект Концепції державної політики розвитку та захисту економічної конкуренції в Україні.

Конкурентна політика держави та механізми її реалізації. Елементи та засади реалізації господарсько-правової політики держави. Функціональне призначення конкурентної політики держави. Взаємозв'язки конкурентної політики з іншими напрями економічної політики держави. Основні напрями

та завдання конкурентної політики держави. Конкурентна економічна політика та конкурентна правова політика. Правові засоби та механізми реалізації конкурентної політики. Деолігархізація як особливий напрям конкурентної політики. Політика захисту та політики розвитку конкуренції. Політика захисту національного товаровиробника. Спеціальні захисні механізми, їх зміст та порядок застосування. Процедура захисту національного товаровиробника від демпінгового імпорту. Процедура захисту національного товаровиробника від субсидованого імпорту.

Правові основи діяльності Антимонопольного комітету України. Історія становлення і розвитку Антимонопольного комітету України. Місце АМК у системі органів державної влади. Мета і принципи діяльності. Система органів Антимонопольного комітету України. Термін повноважень Голови та Державних уповноважених Комітету. Органи, які призначають голову та державних уповноважених.

Повноваження Антимонопольного комітету України. Повноваження у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції; у сфері здійснення контролю за узгодженими діями та концентрацією; у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Антимонопольного комітету України та застосування законодавства про захист економічної конкуренції.

Статус та повноваження голови АМКУ, його заступників та державних уповноважених АМКУ.

Процедура формування територіальних відділень. Статус та повноваження, територіальних відділень АМКУ, повноваження голови територіальних відділень АМКУ

Порядок утворення і діяльності колегіальних органів Антимонопольного комітету України. Постійно діючі та тимчасові адміністративні колегії, адміністративна колегія територіального відділення АМКУ. Рішення адміністративних колегій

Виключна компетенція Антимонопольного комітету України як вищого колегіального органу

Гарантії здійснення повноважень Антимонопольного комітету України.

Антимонопольний комітет як уповноважений орган у сфері державної допомоги

Модуль 2. Господарсько-правова відповідальність за порушення конкурентного законодавства

Загальна характеристика порушень законодавства про захист економічної конкуренції. Сутність та склад порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Загальна характеристика правопорушень, передбачених у Законі України «Про захист економічної конкуренції». Загальна характеристика правопорушень, передбачених у Законі України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Об'єкт конкурентних правопорушень. Об'єктивна сторона конкурентних правопорушень. Суб'єкт конкурентних правопорушень. Суб'єктивна сторона конкурентних правопорушень. Поняття і види зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку. Види антиконкурентних узгоджених дій. Антиконкурентні дії органів влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю. Заборони делегування повноважень органів влади і органів місцевого самоврядування, примушення до порушення законодавства про захист економічної конкуренції і їх легітимації. Обмежувальна діяльність суб'єктів господарювання і об'єднань. Неправомірне використання ринкового становища. Дискримінація конкурентів суб'єктами господарювання. Загальні засади поняття недобросовісна конкуренція.

Визначення монопольного становища. Етапи визначення монопольного (домінуючого) становища. Етапи визначення ринку. Територіальні, товарні і часові межі ринку. Фактори, що впливають на визначення меж ринку. Ступінь відкритості ринку. Поняття потенційних конкурентів. Адміністративні,

економічні і етнічні бар'єри вступу на ринок. Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку. Поняття потенційних конкурентів. Адміністративні, економічні і етнічні бар'єри вступу на ринок. Типи ринків та їх основні характеристики. Ринкова влада. Визначення стану конкуренції на ринку. Вивчення структури ринку. Зловживання монопольним становищем суб'єкта господарювання. Суб'єктивні ознаки зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку. Об'єктивні ознаки зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку.

Антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання. Поняття узгоджених дій суб'єктів господарювання. Види узгоджених дій. Характеристика горизонтальних, вертикальних, конгломератних і змішаних узгоджених дій. Типові вимоги до узгоджених дій. Випадки, в яких необхідне отримання дозволу органів АМКУ на узгоджені дії. Антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання. Відповідальність за картельні змови зарубіжний досвід. Застосування системи "Lenency" як елементу пошвабливості до порушників за картельні змови. Порушення у сфері публічних закупівель. Спотворення результатів тендерів, торгів, аукціонів. АМКУ як орган оскарження публічних закупівель. Повноваження постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель

Антиконкурентні дії органів влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю. Загальна характеристика антиконкурентних дій органів влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю. Заборони делегування повноважень органів влади і органів місцевого самоврядування, примушення до порушення законодавства про захист економічної конкуренції і їх легітимації. Обмежувальна діяльність суб'єктів господарювання і об'єднань. Неправомірне використання ринкового становища. Дискримінація конкурентів суб'єктами господарювання.

Загальні засади поняття недобросовісна конкуренція. Неправомірне

використання ділової репутації господарюючого суб'єкта (підприємця). Неправомірне використання чужих позначень, рекламних матеріалів, упаковки. Неправомірне використання товару іншого виробника. Копіювання зовнішнього вигляду виробу. Порівняльна реклама. Створення перешкод господарюючим суб'єктам (підприємцям) у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції. Дискредитація господарюючого суб'єкта (підприємця). Купівля-продаж товарів, виконання робіт, надання послуг із примусовим асортиментом. Схиляння до бойкоту господарюючого суб'єкта (підприємця). Схиляння постачальника до дискримінації покупця (замовника). Підкуп працівника постачальника та підкуп працівника покупця (замовника). Досягнення неправомірних переваг у конкуренції. Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці. Неправомірне збирання комерційної таємниці. Розголошення комерційної таємниці. Схиляння до розголошення комерційної таємниці. Неправомірне використання комерційної таємниці.

Загальні засади відповідальності за конкурентні правопорушення.

Господарсько-правова відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Адміністративно-господарський штраф. Примусовий поділ. Адміністративна відповідальність посадових осіб та інших працівників суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію. Умови застосування господарсько-правової відповідальності за конкурентні правопорушення. Відповідальність посадових осіб, передбачена КУпАП. Відповідальність посадових осіб за примушування до антиконкурентних узгоджених дій (ст. 164⁻¹⁸ КУпАП). Відповідальність за порушення законодавства про закупівлі (ст. 164⁻¹⁴ КУпАП). Кримінальна відповідальність за незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю та за розголошення комерційної або банківської таємниці (ст. 231, 323 ККУ)

Модуль 3. Державне регулювання та контроль у сфері захисту економічної конкуренції та у сфері діяльності суб'єктів природних монополій.

Державне регулювання та контроль за діяльністю суб'єктів природних монополій. Суть монополії та її види. Суб'єкти природної монополії. Сфери діяльності суб'єктів природних монополій. Суміжні ринки та їх характеристика. Суб'єкти контролю. Загальна характеристика статусу національних комісій з регулювання діяльності природних монополій. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Анбандлінг на ринку електроенергетики. Закон України «Про ринок електричної енергії». Анбандлінг у нафто-газовій сфері економіки. Постанова КМУ «Про відокремлення діяльності з транспортування природного газу та забезпечення діяльності оператора газотранспортної системи»

Поняття концентрації та контроль за узгодженими діями та концентрацією. Поняття концентрації. Характеристика основних видів концентрації. Дії, які не вважаються концентрацією. Визначення порогових показників. Умови отримання дозволу на концентрацію. Порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання Порядок подання заяв про надання дозволу на узгоджені дії та концентрацію. Порядок розгляду заяв і справ про узгоджені дії та концентрацію. Підстави для заборони надання дозволу на узгоджені дії та концентрацію. Типові вимоги до узгоджених дій. Випадки, в яких необхідне отримання дозволу органів АМКУ на узгоджені дії. Порядок надання Кабінетом Міністрів України дозволу на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання

Розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органами Антимонопольного комітету України. Вимоги до оформлення заяв. Випадки відмови в розгляді заяв. Розгляд заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органами

Антимонопольного комітету. Підстави і порядок розгляду справи. Основні етапи проведення розслідування. Докази у справах. Рішення за результатами розгляду заяв. Перевірка, перегляд та оскарження рішень органів Антимонопольного комітету у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Зміна, скасування та визнання рішень недійсними. Розмежування компетенції органів Антимонопольного комітету України з розгляду заяв і справ про порушення конкурентного законодавства. Рішення, що приймаються у справах про порушення конкурентного законодавства

Порядок підготовки перевірок дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції. Порядок підготовки перевірок дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції. Планові і позапланові перевірки. Основні цілі перевірок. Документи, необхідні для перевірки. Організація проведення перевірок. Вивчення відносин контролю. Особливості проведення перевірок органів влади і органів місцевого самоврядування.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Правові засади регулювання конкурентних відносин				
		Тема 1. Поняття економічної конкуренції та її	12	2	2	8

		роль у сфері господарювання.				
		Тема 2. Історія становлення та розвитку конкурентного законодавства України та іноземних країн. Конкурентна політика держави та механізми її реалізації.	12	2	2	8
		Тема 3. Правові основи діяльності Антимонопольного комітету України	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 2. Господарсько-правова відповідальність за порушення конкурентного законодавства				
		Тема 1. Загальна характеристика порушень законодавства про захист економічної конкуренції.	12	2	2	8
		Тема 2. Зловживання монопольним становищем суб'єкта господарювання. Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання та інші види конкурентних правопорушень	12	2	2	8
		Тема 3. Загальні засади поняття недобросовісна конкуренція.	12	2	2	8
		Тема 4.	12	2	2	8

		Загальні засади відповідальності за конкурентні правопорушення				
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 3. Державне регулювання та контроль у сфері захисту економічної конкуренції та у сфері діяльності суб'єктів природних монополій.				
		Тема 1. Державне регулювання та контроль за діяльністю суб'єктів природних монополій.	12	2	-	8
		Тема 2. Поняття концентрації та контроль за узгодженими діями та концентрацією	12	2	2	8
		Тема 3. Розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органами Антимонопольного комітету України.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття,	Самостійна робота

					семінарські заняття, колоквіуми тощо	
		Модуль 1. Правові засади регулювання конкурентних відносин				
		Тема 1. Поняття економічної конкуренції та її роль у сфері господарювання.	12	2	-	11
		Тема 2. Історія становлення та розвитку конкурентного законодавства України та іноземних країн. Конкурентна політика держави та механізми її реалізації.	11	-	-	10
		Тема 3. Правові основи діяльності Антимонопольного комітету України	12	-	2	11
		<i>Разом</i>	35	2	2	
		Модуль 2. Господарсько- правова відповідальність за порушення конкурентного законодавства			-	
		Тема 1. Загальна характеристика порушень законодавства про захист економічної конкуренції.	12	2	2	11
		Тема 2. Зловживання монопольним становищем суб'єкта господарювання.	13	-	-	12

		Антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання та інші види конкурентних правопорушень				
		Тема 3. Загальні засади поняття недобросовісна конкуренція.	12	-	-	11
		Тема 4. Загальні засади відповідальності за конкурентні правопорушення	13	-	-	12
		<i>Разом</i>	50	2	2	
		Модуль 3. Державне регулювання та контроль у сфері захисту економічної конкуренції та у сфері діяльності суб'єктів природних монополій.				
		Тема 1. Державне регулювання та контроль за діяльністю суб'єктів природних монополій.	12	2	-	11
		Тема 2. Поняття концентрації та контроль за узгодженими діями та концентрацією	11	-	-	10
		Тема 3. Розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органами Антимонопольного комітету України.	12	-	-	11

		<i>Разом</i>	35	2	-	
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Конкурентне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.
- Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту підсумкової письмової роботи – 20 балів.
- Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументацією окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.

	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.
зараховано		
не зараховано		

		2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.
--	--	---

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 -22. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

2. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 12. Ст. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>

3. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26

листоп. 1993 р. № 3659–XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 50. Ст. 472. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>

4. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 черв. 1996 р. № 236/96–ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 36. Ст. 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр#Text>

5. Про природні монополії : Закон України від 20 квіт. 2000 р. № 1682–III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 30. Ст. 238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>

6. Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку : затв. розпорядж. Антимонопол. ком. України від 5 берез. 2002 р. № 49–р . *Офіційний вісник України*. 2002. № 14. Ст. 778. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-02#Text>

7. Про державну допомогу суб'єктам господарювання : Закон України від 02.08.2018 №2481-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014, № 34, ст.1173 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18#Text>

8. Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання (Положення про концентрацію) : затв. розпорядж. Антимонопол. ком. України від 19 лют. 2002 р. № 33–р. *Офіційний вісник України*. 2002. № 13. Ст. 679. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-02#Text>

9. Положення про порядок подання заяв до органів Антимонопольного комітету України про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання (Положення про узгоджені дії) : затв. розпорядж. Антимонопол. ком. України від 12 лют. 2002 р. № 26–р .*Офіційний вісник України*. 2002. № 11. Ст. 542. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0238-02#Text>

10. Положення про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції : затв. розпорядж. Антимонопол. ком. України від 25 груд. 2001 р. № 182–р. *Офіційний вісник*

України. 2002. № 7. Ст. 323. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0139-02#Text>

11. Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України : затв. розпорядж. Антимонопол. ком. України від 23 лют. 2001 р. № 32–р. Офіційний вісник України. 2001. № 14. Ст. 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0291-01#Text>

12. Порядок надання Кабінетом Міністрів України дозволу на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання : затв. постановою Каб. Міністрів України від 28 лют. 2002 р. № 219. Офіційний вісник України. 2002. № 9. Ст. 405. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2002-п#Text>

13. Правила розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ) : затв. розпорядж. Антимонопол. ком. України від 19 квіт. 1994 р. № 5. *Верховна Рада України : офіц. веб-портал*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0090-94>

14. Правила розгляду справ про порушення антимонопольного законодавства України : затв. розпорядж. Антимонопол. ком. України від 29 черв. 1998 р. № 169–р. Офіційний вісник України. 1998. № 30. Ст. 1144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-94#Text>

15. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг : Закон України від 22.09.2016 №1540-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 51, ст.833 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540-19#Text>

16. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації : Указ Президента України. Положення від 23.11.2011 №1067/2011. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1067/2011/stru2#Stru>

Основна література

17. Швидка Т. І. Антимонопольно-конкурентне право: навч. посіб. Харків: Право, 2021. 184 с.

18. Швидка Т. І. Конкурентне право: навч. посіб. Харків: Право, 2019.

96 с

19. Швидка Т. І. Правовий захист економічної конкуренції: навч. посіб. Харків: Юрайт, 2015. 208 с.

20. Швидка Т. І. Економічна конкуренція: сучасний стан законодавчого забезпечення та перспективи його модернізації: монографія. Харків: Право. 2020. 376 с.

21. Швидка Т. І. Господарське право в схемах і таблицях: навч. посіб. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Харків: Право, 2019. 136 с

22. Швидка Т. І. Становлення сучасного конкурентного законодавства: світовий та вітчизняний досвід: монографія. Харків: Право, 2018. 168 с.

23. Швидка Т. І. Впровадження та застосування програми “leniency” в законодавство України за антиконкурентні узгоджені дії. *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Економічна теорія та право : зб. наук. пр.* 2016. № 4(27). С. 169-181.

24. Швидка Т. І. Проблеми притягнення до господарсько-правової відповідальності за правопорушення у сфері публічних торів. *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Економічна теорія та право : зб. наук. пр.* 2017. № 4(31). С. 156–167

25. Швидка Т. І. Проблеми монополізації та антимонопольного регулювання на ринку інформаційних послуг та соціальних мереж. *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Економічна теорія та право : зб. наук. пр.* 2018. № 1 (32). С. 162–175

26. Швидка Т. І. Конкурентна політика держави як ключовий чинник її правового організаційно-господарського впливу. *Науковий журнал "ScienceRise: Juridical Science"*. 2018. № 2 (4). С. 26-31

27. Швидка Т. І. Визначення складу антиконкурентних узгоджених дій у формі спотворення результатів тендерів як виду конкурентних правопорушень. *Підприємництво господарство і право.* 2018. №7 (269). С. 70-74.

28. Швидка Т. І. Перспективи розвитку та модернізації конкурентного законодавства України в умовах глобалізації. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету. Серія Право*. Випуск 51. Том.1 с. 128-133.
29. Швидка Т. І. Контроль за концентрацією та попередження зловживань монопольним становищем в рамках міжнародної конкуренції. *Науково-виробничий журнал "Держава та регіони" (Класичний приватний університет. м. Запоріжжя)*. Серія: *Право*. 2018. № 3 (61). С. 59-65.
30. Швидка Т. І. Антиконтурентні узгоджені дії або картельні змови (небезпечні наслідки та проблеми притягнення до відповідальності). *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Економічна теорія та право : зб. наук. пр.* 2018. № 3(34). С. 119–131
31. Швидка Т. І. Кваліфікація монопольного становища на ринках та підстави притягнення до відповідальності за зловживання ним. *Електронне наукове фахове видання Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого "Теорія і практика правознавства"*, Том 2, №14, 2018 рік, URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/author/submission/144906>
32. Швидка Т. І. Правові механізми притягнення до відповідальності за антиконкурентні узгоджені дії (новели у законодавстві). *Науковий Вісник приватного і публічного права*. 2018. №6. С. 171-177.
33. Швидка Т. І. Деолігархізація національної економіки як необхідний напрям конкурентної політики держави. *Підприємництво господарство і право*. 2019. № 7. (281). С. 53-59.
34. Швидка Т. І. Інструментальний механізм формування та реалізації конкурентної політики держави. *Науковий збірник «Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції»*. 2019. №4. С. 83-88
35. Швидка Т. І. До питання про інституціалізацію конкурентної політики держави. *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Проблеми законності*. 2019. №147. С. 131-13
36. Швидка Т. І. Політико-програмна діяльність держави у сфері захисту економічної конкуренції. *Право та державне управління*. 2019. № 4.

C. 51–58

37. Tetiana Shvydka. Development of competitive legislation in the countries of Asia (comparative legal aspects). *Leges si viata* (Republica Moldova) Nr 2/2 (326) 2019. P. 141-145.

38. Tetiana Shvydka. Legal regulation of prevention of monopolization of markets in the context of national and international competition *Leges si viata* (Republica Moldova) Nr 10/2 (322) 2018. P. 117-121.

39. Tetiana Shvydka. Abuse of the monopoly position in the field of economics: definition of the composition of offenses. National law journal: theory and practice. №5 (33). 2018. С. 151-155.

40. Швидка Т. І. Регулювання та контроль за злиттями та поглинаннями суб'єктів господарювання. *Підприємництво, господарство і право*. №2 2021. С. 63-68

41. Tetiana Shvydka. Control of the concentration of economic entities as a preventive norms of the competitive policy of the state. Slovak international scientific journal No50, 2021 VOL.1 p.32-36

42. Швидка Т. І. Боротьба із виявами недобросовісної конкуренції «Право та державне управління» № 1/2021.с.52-59

43. Швидка Т. І. Проблеми забезпечення добросовісної конкуренції та впровадження правил ринкової економіки *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3 с. 126-131

44. Швидка Т. І. Удосконалення законодавчого регулювання неправомірного використання ділової репутації суб'єкта господарювання. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції* №1/2021 с.60-65

45. Швидка Т. І. Анбандлінг як напрям антимонопольного регулювання у сферах, де діють суб'єкти природних монополій. Науковий вісник публічного і приватного права. №1.2021 с.25-32.

46. Швидка Т. І. Господарсько-правове регулювання порушень, пов'язаних із неправомірним використанням ділової репутації суб'єктів господарювання. *Юридичний вісник*.№2. 2021. С. 62-70.

Додаткова література

47. Бакалінська О. О. Конкурентне право : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2009. 380 с.
48. Безух О. В. Проблеми правового регулювання економічної конкуренції в Україні. Тернопіль : Підруч. і посіб., 2008. 192 с.
49. Борисенко З. Основи конкурентної політики : підручник. Київ : Таксон, 2004. 706 с.
50. Валітов С.С. Конкурентне право. *Навчальний посібник*. К.: Юрінком Інтер, 2006. 432 с.
51. Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави : монографія. Харків : Юрайт, 2012. 456 с.
52. Олефір. А. Угода про державні закупівлі СОТ: правові наслідки для України. *Підприємництво, господарство і право*. №3. 2017. С. 79-84
53. Смирнова К.В. Правове регулювання конкуренції в Європейському Союзі: теорія і практика : *монографія*. Одеса : Фенікс, 2017. 490 с.

Інтернет-ресурси:

1. Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>
2. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
5. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
7. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

8. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -

<https://minjust.gov.ua/>.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри господарського права.

URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/83-kafedra-gospodarskogo-prava.html>